

Піхтар О. А.
кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри
музичного мистецтва
ВП «Миколаївська філія
Київського національного
університету культури і мистецтв»,
м. Миколаїв
Клюєва С. В.,
провідний концертмейстер
кафедри музичного мистецтва
ВП «Миколаївська філія
Київського національного
університету культури і мистецтв»,
м. Миколаїв

СИСТЕМА МИСТЕЦЬКОГО ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ВП «МФ КНУКІМ»

Навчальний процес на кафедрі музичного мистецтва ВП «МФ КНУКІМ» зорієнтований на дотримання високих стандартів підготовки висококваліфікованих, конкурентноспроможних фахівців першого рівня вищої освіти в галузі музичного мистецтва. В умовах впровадження дистанційних форм навчання у зв'язку із пандемією на кафедрі музичного мистецтва створена система мистецького онлайн-навчання. Використання інформаційних технологій у процесі дистанційного навчання майбутніх музикантів сприяють формуванню їх фахових компетентностей. Тому пріоритетним у фаховій підготовці студентів стала необхідність перегляду існуючих стереотипних традиційних підходів, активне застосування сучасних платформ для онлайн-навчання.

Впровадження онлайн-дистанційних технологій мистецького навчання в освітньому процесі окреслено в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях. Проблема застосування інформаційних комп'ютерних технологій та музичних комп'ютерних програм у педагогіці досліджувалася у працях Гайденка І., Приходька В., Цідила І., Цюприка А. та ін. Роль сучасних музично-комп'ютерних технологій у фаховій підготовці музикантів розроблено К. Кушнір, Л. Теряєвою. Проте, простежуються тенденції недостатнього розв'язання питань адаптації до умов дистанційного навчання майбутніх хормейстерів та інструменталістів.

Враховуючи вищезазначені проблеми, **метою** дослідження обрано аналіз системи мистецького онлайн-навчання на кафедрі музичного мистецтва ВП «МФ КНУКІМ», особливостей використання новітніх інформаційних технологій в процесі дистанційного навчання.

Культурні реалії сьогодення важко уявити без інформаційних технологій, включення яких в дистанційне навчання майбутніх музикантів (артистів та диригентів творчих колективів) стає відповіддю на запити часу, особливо на

період дії карантину. На думку К. Кушнір, «застосування сучасних інформаційних технологій у навчанні ... надає безмежні можливості для реалізації творчих задумів як викладача, так і студента, змінюючи роль студента з пасивного слухача на активно-творчого, самостійного учасника процесу» [1, с. 191]. «Медіа-технології – це потужна мотивація студентів до навчання» [2, с. 262]. Їх використання у поєднанні з традиційними підходами вважається перспективним напрямом на шляху вироблення продуктивних засобів вдосконалення фахової підготовки студентів-музикантів.

Так, завдяки цифровим медіа-технологіям під час дистанційного навчання на період карантину у травні 2020 року було встановлено національний рекорд України у категорії «Найбільший віртуальний хор в Україні». Ґрунтовна робота була пророблена звукорежисером проекту, хормейстером хору імені В.В. Королевського Максимом Дзівалтівським, який прослухав та звів у єдиний ансамбль сотню відео – вісім хорових партій та солістів [3].

Треба визнати, що на сьогоднішній день через об'єктивні причини, інтернет-зв'язок, його особливості, через неможливості сумісного музикування онлайн, все ж таки складною залишається дистанційна освіта для хорового та оркестрового класів, вокальних та інструментальних ансамблів, занять з диригування, вокалу, спецінструменту з концертмейстером в реальному часі. Звичайно концертмейстер може записати, а вже вокаліст, інструменталіст або диригент буде виконувати твір під запис. Але це вже інша робота, це робота з фонограмою. Все ж таки диригування, гра на інструменті – це той момент, коли рух руки повинен мати якісь фідбеки виконавця, і нажаль, цей фідбек в дистанційних умовах теж не завжди можливий.

Отже, у сьогоднішній важливу роль відіграють саме цифрові медіа-технології. Насамперед, у разі дистанційного навчання, заняття можна проводити, використовуючи програми на кшталт Skype, Viber, Messenger, Zoom, Google Meet, у яких є функція відеочату. За умов наявності якісного інтернет-зв'язку можна отримати безперервне з'єднання і провести продуктивний урок, відпрацювати проблемні моменти. Виділяють два типи онлайн взаємодії зі студентами: урок в реальному часі - синхронний режим; записаний урок - асинхронний режим. Онлайн урок є вимогою пандемії, але у повсякденному житті також може використовуватись в ситуації, коли студент не може прийти на заняття. Викладач, зі свого боку, має можливість оцінити домашнє обладнання студента для занять. На онлайн заняттях обов'язковою є наявність ідентичного нотного матеріалу з пронумерованими тактами для швидшого орієнтування в тексті.

Для з'ясування реальних якісних умов проведення онлайн-занять можна перевірити швидкість інтернету або попросити своїх учнів перевірити їх швидкість. Так, пропускна спроможність в Zoom для учасників конференцій рекомендується: 50-75 кбіт/с (тільки для демонстрації екрану без відео), 50-150 кбіт/с (для спільної демонстрації екрану з міні-відео).

Відомою є платформа Rock Out Loud Live з безкоштовними та платними версіями якісних уроків музики online [4]. Ця платформа дозволяє організувати відеозв'язок для 35 осіб одночасно. Під час уроку можна легко знайти необхідні

ноти у бібліотеці платформи або поширити ноти з власної бібліотеки на екран, які студент має можливість завантажити.

Наступний приклад: високоякісне професійне аудіо для музичних занять онлайн High-Fidelity Music Mode розроблено для забезпечення професійного звуку та оптимізації всіх видів використання звуку та музики, що відбуваються на Ваших Zoom зустрічах [5].

Для проведення практичних занять з професійно-орієнтованих дисциплін ефективними вважаємо: 1) вибір сервісів відеозв'язку для організації дистанційного навчання; 2) створення електронної бази музичних творів; 3) використання програм Finale, Sibelius з метою написання та аранжування хорових та інструментальних творів; 4) ознайомлення з виконавськими версіями для створення власної інтерпретації; 5) застосування фото та відеозйомки для оцінювання якості диригентських жестів.

Лідером у впровадженні інформаційно-комп'ютерних технологій в навчальний процес є Київський національний університет культури і мистецтв. У 2020 році був запущений освітній процес з використанням Платформи електронного навчання, офіційна адреса якої elearn.knukim.edu.ua. Робота цієї платформи організована на основі використання платформи дистанційного навчання Moodle, яка надає викладачам та студентам великий набір інструментів для комп'ютеризованого навчання, в тому числі дистанційного. На платформі електронного навчання представлені електронні навчальні курси (ЕНК) - системи електронних навчально-методичних матеріалів, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням дистанційних технологій КНУКіМ. Факультет дистанційного навчання КНУКіМ проводив вебінари з кафедрою музичного мистецтва на теми: «Використання інноваційних цифрових технологій в дистанційному та змішаному навчанні на кафедрі музичного мистецтва ВП «МФ КНУКіМ», «Онлайн-навчання як виклик мистецької освіти».

У Миколаївській філії КНУКіМ на кафедрі музичного мистецтва у підготовці студентів-музикантів у процесі дистанційного та змішаного навчання також активно використовуються електронні платформи Google Meet, Moodle, Zoom, G Suite for Education Classroom, за допомогою яких за розкладом проводяться індивідуальні та групові заняття, лекції, конференції, семінари-практикуми в синхронному та асинхронному режимах. Враховуючи особливості форм, засобів та методів роботи у дистанційному форматі, викладачами кафедри було оновлено зміст фахових дисциплін, до вивчення було введено роботу з програмним забезпеченням, аудіо редакторами. Забезпечення студентів систематизованою музично-теоретичною інформацією на кафедрі музичного мистецтва позитивно впливає на формування музично-інформаційної компетентності здобувачів вищої освіти.

Висновки. Отже, в процесі дистанційного навчання майбутніх фахівців на кафедрі музичного мистецтва ВП «МФ КНУКіМ» пріоритетним напрямком є використання новітніх інформаційних технологій, які дозволяють значно підвищити ефективність професійної музичної освіти та оновити модель комунікації між усіма учасниками освітнього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Духаніна Н. Медіатехнології як мотивація студентів до навчання // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: Вища освіта України. Дод. 3. Т. V. (12). 2008. – С. 189-193.
2. Кушнір К. Роль сучасних музично-комп'ютерних технологій у фаховій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва // Актуальні питання культурології: альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства. – Рівне: РДГУ, 2017. Вип. 17. – С. 259-263.
3. <http://hnpu.edu.ua/uk/news/nacionalnyy-rekord-ukrayiny-u-kategoriyi-naybilshyy-virtualnyy-hor-v-ukrayin>
4. https://www.rockoutloud.com/rock-out-loud-live-virtual-music-lesson-video-chat/?fbclid=IwAR1ClE5sFEfRY2bp-toeiCPO84JqH9qzwIzGMcyISk0Np_jIkPqPRJ2t4dg
5. https://blog.zoom.us/high-fidelity-music-mode-professional-audio-on-zoom/?fbclid=IwAR3eEKxRIbztzwS0R1KKcKP_wYmNZZbmdFvZmEO3sryM09yWhGY_wsZks0I

Левченко А. В.,
доцент кафедри музичного
мистецтва ВП «Миколаївська філія
Київського національного
університету культури і мистецтв»,
м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО БАГАТОГОЛОССЯ У КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Прийняття християнства князем Володимиром і Хрещення Русі у X столітті спричинило візантійську культурну орієнтацію та утвердження візантійської системи цінностей, адже саме у Візантії було запозичено православний християнський культ разом із культурою хорового співу.

У перші століття розповсюдження християнства в Україні-Русі переважала усна традиція, мелодії передавались напам'ять, на слух, від учителя – до учня. Із часом з'явилися співацькі книги, які поступово поширилися. Основною формою богослужбового співу в Україні-Русі від часів прийняття християнства був знаменний розспів, який можна визначити як певний порядок мелодій, закріплених за богослужбовими текстами, що виконувались у певний час доби, тижня, року. Еволюція стилю знаменного розспіву йшла в напрямі підсилення мелодійного начала і зменшення ролі речитативу, розширення діапазону мелодій, розділених на вісім гласів. Систему осмогласія (восьмигласія) було взято з Візантії, фонд поспівок кожного гласу визначався окремим ладо-інтонаційним строем. Кожен глас знаменного розспіву – це водночас і певний ладовий стрій, і